

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Uj adatok a fővárosi tejhez.*

Forrás: *Pesti napló*

Bp.

(Hely)

1915 VIII. 27.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

" 1915 "

Személy

Helyszám

Uj adatok a fővárosi tejhez

A tanács utolsó rendeletének hatása — A tejhiány és a közegészségügy — „Tejnyilván-tartó Hivatal“

A tejsarnokok előtt ma már nem tolonganak a kora hajnali óráktól kezdve asszonyok, gyerekek, hogy egy pphár tejhez jussanak.

A székesfőváros tanácsa hónapokon át tartó ankétézések után a tejfogyasztó közönséget július első felében kiadott ármaximáló rendeletével akarta megvédeni a kereskedőkkel szemben. Ez a rendelet — mint ismeretes — nagyban való és kicsiben való eladási árakat különböztet meg; a nagykereskedő viszontelárusítóknak harminchat fillérért, kávéházaknak, cukrászdáknak stb. pedig negyven fillérért köteles adni a tej literjét. Mi sem természetesebb ezek szerint, mint az, hogy a tejnagykereskedők a kávéházaknak — hiszen *négy fillérrel többet fizetnek literenként* — bármilyen kvantumban juttatnak tejet, a közönségnek ellenben csak *a maradékot adják*, pedig a kávéházakban nem a csecsemők — akiknek a tej *életsszükséglet* volna — szürcsölik a kávé, hanem a törzsvendégek fogyasztják dupla habbal. Ma tehát a főváros tanácsának jóvoltából maximális ára már van a tejnek, a baj most még az, hogy *tej is kel-*

lene az árhoz.

Budapestre a normális háromszázezer liter tej helyett, most száznyolcvanezer liter érkezik. Ebből a mennyiségből „a kávéházak, cukrászdák, pékek, vendéglősök és kávémérések *ötvenezer liter tejet* használnak el naponként“. A fenmaradó százharmincezer liter (ebből fedezik még a kórházak jelentékeny szükségletét) nem elegendő arra, hogy a csecsemőket, betegeket, elerőtlenedett öregeket tejjel elláthassák.

A régi bajok

Április huszonkilencedikén a városházán az illetékes szakférflak bevonásával a tejinség ügyében értekezletet tartottak. Az eladók megállapították a tejhiány okait: a legnagyobb baj az, — mondták, — hogy kevés a tej és még ennek is egy része savanyodva érkezik. A segítés módozatait is megbeszélték. Felterjesztésben megkérik a földmivélsügyi minisztert, hogy tiltsa el a tenyészállatok levágatását; a kereskedelemügyi minisztert pedig arra, hogy jobb forgalmi viszonyokat teremtsen a tejszállításra és gondoskodik meg-

felelő számu hűtőkocsiról. Kimondották még ezen az értekezleten, hogy a tejre „a gyermekeknek, a betegeknek, a kórházaknak és a szanatóriumoknak van elsősorban szükségük, a tejfogyasztás csökkentését tehát a kávéházaknál kell megkezdeni.“

Hogy orvosolta a bajokat a főváros?

A felterjesztéseket a főváros urai szépen megfogalmazták, sőt el is juttatták az illetékes helyekre.

A hűtőkocsik ügyében *Tolnay Kornél* nyilatkozott. Van hűtőkocsi kvantum satis, — mon-

dotta, — de a tejkereskedőknek nem kell. A tejkereskedők persze siettek kijelenteni, hogy nekik csak Péceltől nem kell hűtőkocsi, meg Monortól se fizetnek külön jégdíjat, de végtelenül hálásak lesznek, ha gondoskodnak arról, hogy a távoli vidékekről hűtőkocsikkal szállíthassák a tejet.

A dolog tehát rendben lett volna: hűtőkocsi van és a kereskedők fizetik a jég árát. Nem szabad azonban pillanatra sem felednünk, hogy a fővárosban vagyunk, ahol nem divat ilyen egyszerűen elintézni az ügyeket. Vitás kérdés maradt ugyanis az, hogy *kié legyen a garas?* A kormány, a város, vagy a hűtőház kapja-e a hűtésért a díjat? Sok fejtörést okozott ez a probléma, április óta sokszor megtárgyalták, de megoldást nem találtak. *És máig, augusztus huszonhatodikáig újabb hűtőkocsikat — bár van megfelelő mennyiségben — nem állítottak be és ma sem közlekedik egyetlen darabbal se több, mint május havában.* A tárgyalások ez ügyben még most is tartanak és remélni lehet, hogy karácsony napján a figyelmes főváros krisztkindli helyett néhány karsu hűtőkocsival fogja meglepni a tejkereskedőket.

Arra már cikkünk elején rámutattunk, hogy a kávéházi fogyasztást „csökkentette“ a főváros.

A tejtermelés csökken

kal csökkent. Ennek oka a *takarmányhiány*. Korpaközpontunk már van ugyan, de korpához a gazdák még ma se tudnak jutni.

A *bevásárlásnál* a fővárosnak legutóbb kiadott rendelete óta *nagy nehézségek mutatkoznak*. A tanács ugyanis megállapította azt az árat, amennyiért a tejet Budapesten árusítani kell, nem gondoskodott azonban arról, hogy *a beszerzési ár*

az eladási árral összhangzásban legyen. A tejnagyereskedők a termelőknél — nagy lévén a kereslet és csekély a kínálat — egymásra licitálnak. 33—35 fillért fizetnek azért a tejért, amit ők Budapesten 36 fillérért kötelesek eladni. Egy liter tejnél a szállítás három fillérbe kerül, a kezelési költség pedig 3—4 fillért tesz ki. A tejnagyereskedőkön azonban nem kell szánakozni, mert jól lehet a tejnek önköltségi ára nagyobb, mint a maximális ár, ők még se fizetnek rá az üzletre, sőt ellenkezőleg meggazdagszanak, hatalmas vagyonokat gyűjtenek. És hogy miként csinálják a tejnagyereskedők ezt a hókusz-pókuszt, azt a legkiválóbb matematikus se tudná levezetni, mert ennek megfejtése inkább a *vegyészet* körébe tartozik.

^ legujabb terv

Egyelőre még nem publikálják, de mi megbízható helyen arról értesülünk, hogy a földművelésügyi minisztériumban új terv készült arra, hogy a fogyasztóközönség panaszait, bajait orvosolják és drága pénzért tej helyett ne vizet kapjon. A tervezet szerint Budapesten ugynevezett *Tejnyilvántartó Hivatalt* fognak felállítani, amelynek feladata lesz a tejcarnokok *állandó ellenőrzése*. A kereskedőt fogják felelőssé tenni, ha „higított” tejet találnak az üzletében és szigorúan megbüntetik.

A Tejnyilvántartó Hivatal *a tejhiányon nem fog segíteni*, annyi eredménye azonban — ha beválik — lesz, hogy ama szerencsések, akik a tejhez hozzájutnak, *tiszta tejet* fognak kapni, nem pedig gyakran nitrátos szennyvízzel meghamisított folyadékot. *Kezdetnek* ez is elég, de a tervezetet ne tartogassák sokáig az íróasztalban, mert a pesti fogyasztóközönség már több mint egy esztendeje lesi türelmetlenül a védelmére szolgáló intézkedéseket, de az eddigi tanácskozásokból, ankétekből és értekezletekből még a legcsekélyebb haszna se volt.